Ecz. Güzide SÖNMEZ

DOLU DOLU BİR FUAR: FARMAVİZYON

Türk Eczacıları Birliği (TEB) ve Tüm Eczacı Kooperatifleri Birliği (TEKB) tarafından düzenlenen Farmavizyon Eczacılık Fuarı 11-13 Nisan 2008 tarihleri arasında İstanbul CNR EXPO Fuar Merkezi'nde gerçekleştirildi. Türkiye'de eczacı örgütleri tarafından oluşturulan tek organizasyon niteliği taşıyan Farmavizyon, sağlık alanının etik değerlerine sahip çıkan katılımcıları bir araya getirdi.

Türk Eczacıları Birliği, bu yıl standında promosyon malzemesi dağıtmak yerine, Dünyanın üçüncü fakir ülkesi olan ÇAD ülkesine maddi yardımda bulundu.

Türkiye'nin eczacı örgütleri tarafından oluşturulan tek organizasyonu olan Farmavizyon Eczacılık Fuarı, TEB-TEKB ve CNR Ekspo Fuarcılık'la yapılan güçlü işbirliği ile 20.000'i aşkın profesyonelin iletişimini sağlayarak, 140'ın üzerinde katılımcı ile 11.000 m^2 alanda gerçekleştirildi. İstanbul'un yanı sıra Türkiye'nin her bölgesinden eczacının katıldığı fuar, mesleğin geleceği ile ilgili pek çok konuda fikir ve bilgi sahibi olunmasını da sağladı. Farmavizyon, her yıl olduğu gibi bu yıl da ilaç ve eczacılık konularındaki tüm gelişmelerin ve yeniliklerin yer aldığı ürün, proje ve etkinliklerin bir arada sergilendiği tek platform oldu. Fuarda, eczacılığın temel kriterlerinin korunmasında önemli çalışmaların yapılması ve eczacılık alanındaki gelişmelere yön verecek bilgilerin paylaşılması sağlandı.

Fuarda, eczacılık fakültelerinin temsilcilerinden oluşan Farmavizyon Öğrenci Platformu'nun bu yıl üçüncüsü gerçekleştirildi. Konu başlığı "Farmakovijilans" olarak belirlenen platformda 12 eczacılık fakültesinden 36 öğrenci bir araya gelerek, Farmakovijilans'ın tanımı, dünyada ve Türkiye'deki durumu, geliştirilmesi için neler yapılmalı gibi alt başlıkları tartıştılar. Hasta bilgilendirme açısından farmakovijilans konularıyla ilgili araştırmalarını içeren sonuç bildirgesi sundular.Yayımlanan sonuç bildirgesinde; İlacın güvenilirliliğini belirlemede, önemli bir ölçüt olan farmakovijilansta eczacıların;

- Her gün hasta ile karşı karşıya olması
- Şikâyetlerin ilaç kaynaklı olabileceğinden şüphelenmesi
- Daha çok deri ve göz ile ilgili sorunlara şahit olması
- Hastanın kullandığı ilaçların listesine ulaşabilmesi
- Reçetesiz ürünlerden de haberdar olması
- Hastanın genelde eczacısına danışması, açısından önemli rol oynadıkları, üretimi ve geliştirilmesi için büyük hassasiyetler gösterilen ve amacı insan sağlığını güvence altına almak olan ilacın zamanla, kişiye bağlı ortaya çıkan veya kronik kullanımda gelişen advers etkiler klinik deneme sürelerinde tespit edilemedikleri için farmakovijilans çalışmalarının ön plana çıktığı ve ilaç gelişimine katkıda bulunduğu, bu konuda söz sahibi ve yükümlü olanların dayanışma içinde olmasının eczacıları sağlıklı bir sonuca götüreceği, Eczacıların yapacakları spontan bildirimlerle, prospektüs değişikliklerine yada ilaç geri çekilmesine sebep olan önemli bir meslek grubu olduğu, Eczacıların farmakovijilans çalışmalarında ön plana çıkmaları için;
- TEB, Eczacı odaları aracılığıyla, pilot eczanelin eczacılarına, farmakovijilans eğitimi verilmesi gerekliliği,
- Yönetmelikte belirtildiği gibi, hastanelerin farmakovijilans birimleri kurulması, sorumlu eczacıların spontan bildirimleri doktorlarla işbirliği içerisinde yapması gerekliliği,
- Eczacının bu birimlerde, farmakovijilans eğitim ve bilgilendirme çalışmalarını yapması gerekliliği,
- TEBve Eczacı odalarının yapacağı çeşitli uygulamalarla eczacıları teşvik etmesinin gerekliliği,
- Ulusal farmakovijilans veri tabanının oluşturulması ve iş akışı hızlandırılması
- Eczacılık fakülteleri ders programlarına "Farmakovijilans" dersi konulmasının gerekliliği vurgulandı.

Eczacıların en büyük buluşma noktası Farmavizyon'da geçen yıl olduğu gibi bu yıl da mezunlar bir araya gelerek, Anadolu, Ege, Mersin, Marmara, Ankara ve Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültelerinin mezunları 12-13 Nisan tarihlerinde fuarda ayrılan bir bölümde görüşme fırsatı buldu.

Organ Bağışı ve ÇAD Halkına Yardım

Farmavizyon Eczacılık fuarında TEB adına oluşturulan stantta, Türk Eczacıları Birliği'nin tanıtım filmi gösterildi. ÇAD'da yaşanan insanlık dramı konusunda fuar ziyaretçilerini bilgilendirmek ve yardımların

iletilebileceği hesap numaralarını bildiren broşürler, Eczacılık Akademisini ve Eğitim Programlarını tanıtan CD ve broşürler dağıtıldı.

Türk Eczacıları Birliği'nin bu yılki Fuar Konsepti Organ Bağışı idi. Sağlık Bakanlığı ile birlikte yürütülen proje kapsamında, Bakanlık yetkilileri Fuardaki TEB Standından bağış topladı. TEB Merkez Heyeti üyeleri de organlarını bağışlayarak pek çok kişiye örnek oldular.

Öte yandan, Türk Eczacıları Birliği Başkanı Ecz. Erdoğan Çolak Farmavizyon Eczacılık Fuarı'nın açılışında şöyle söyledi;

"Bildiğiniz gibi en büyük projeler dahi küçük hayallerle hayat buluyor. Bu çapta, bu kalitede bir fuar düzenlemek fikri de başlangıçta gerçekleştirilmesi

Ecz.Erdoğan Çolak

uzak bir ihtimal gibi görünüyordu, ancak dayanışma ve çalışma gücü bizi bu güzel günlere taşıdı. Farmavizyon Eczacılık Fuarı sektörün tüm kurum ve kişilerini yan yana getirdiği için bizim de Türk Eczacıları Birliği olarak düzenleyici kurumlarından biri olmaktan gurur duyduğumuz bir organizasyon. Bugünden sonra hayalimiz Farmavizyon'u uluslar arası bir fuara dönüştürmek, bilgi ve deneyim paylaşımının ulusal sınırların ötesine geçmesi, karşılıklı olarak daha da zenginleşmek ve güçlenmek. Gerek ülke gerek meslek gündeminin oldukça büyük bir hızla değiştiği ve dönüştüğü zamanlardan geçiyoruz. Bu gerçeklik sadece Türkiye'ye özgü de değil. Tüm dünya özellikle son otuz yılda akıl almaz bir hızla değişiyor ve dönüşüyor. Bu değişime ayak uydurabilmek en azından değişimin nedenlerini anlayabilmek her insanın her topluluğun vazgeçilmez bir ihtiyacı. Çünkü nedenlerini anlayamadığınız bir değişim sürecinin ancak seyircisi olabilirsiniz. Biz eczacılar ülkemizin genelindeki ve dahası sağlık alanındaki değişim ve dönüşümleri gerek ulusal gerek evrensel çaplarda daha fazla anlamak için emek ve çaba harcıyoruz. Çünkü bizler kendimizi sağlık döngüsünün önemli bir öznesi olarak kabul ediyoruz. Bizler inanıyoruz ki bir ilaç danışmanı olarak eczacı, sağlık hizmeti için vazgeçilmezdir.

Bizler yıllardır eczacıların yaşadıkları sıkıntılardan bahsediyoruz evet, ancak şu tartışmasız bir gerçekliktir ki; eczacılarımızın kendilerini birer sağlık danışmanı, bir ilaç uzmanı olarak geliştirebilmek, yetkinleştirebilmek için olanakları neredeyse tümden ellerinden alınmaktadır. Bu durumun nedenleri elbetteki çok boyutludur. Öncelikle yasal düzenlemeler olmak üzere her alanda ısrarla vurguladığımız ancak yıllardır maalesef çözüm bulamayan sorunlarımız bu çok boyutluluğa doğrudan işaret etmektedir.

Örneğin 6197 Sayılı Yasanın yeniden bugünün ihtiyaçlarını karşılayacak biçimde düzenlenmesi konusundaki ısrarımız da, eczacılık eğitiminin eczacılığın bugünkü vizyon ve misyonu ile uyumlu dönüşümlerden geçirilerek, yeni fakültelerin açılmasında rasyonel kararların alınması gerektiği konusundaki ısrarlarımızın da nedeni; bahsettiğimiz çok boyutlu sorunların ortak akılla çözüme kavuşturulması gayretidir. Diğer yandan gerek geri ödeme konusunda yaşanan sıkıntıların büyük oranda eczacının özverisi ile çözümlenmeye çalışılması, Bütçe Uygulama Talimatı'nda nerdeyse günübirlik değişiklikler yapılması eczacıların gerçek odaklarının geri plana itilmesine neden olmaktadır. Kısacası somut maddi

koşullar somut gerçekliği doğrudan belirlemektedir. Bu koşullar altında, eczacılar gerçek birer sağlık çalışanı olarak hizmetlerini eskizsiz bir biçimde sunamamaktadır. Halbuki bu olumsuzlukların berteraf edildiği, edilebildiği bir durumda tüm toplumun sağlığı daha etkin bir biçimde korunabilecektir.

Bu noktada bir kere daha ısrarla altını çizme gereği duyduğumuz konu, OTC ürünlerinin eczaneler dışında satışının yaygınlaşmasıdır. İlaçta küresel politikaların bir sonucu olan OTC'lerde maalesef öncelikli hedef pazar payını, dolayısıyla ilaç tüketimini olabildiğince arttırmaktır. Özellikle ruhsatlandırılması Sağlık Bakanlığı'nın dolayısıyla konunun gerçek uzmanlarının kontrolünden çıkarılan reçetesiz ilaçlar, mamalar ve vitaminler gibi ürünlerin eczaneler dışına çıkması öncelikle bu ürünlerin üretim ancak daha da önemlisi tüketiminin denetimsiz kalmasına neden olmaktadır. İlaç kullanım ilkeleri konusunda danışmanlık hizmeti alabileceği doktor ve eczacılara ulaşması zorlaşan tüketici, olası beklenmeyen ve yan etkilere açık bir hale gelmektedir.

Ülkemizde beşeri ilaçların kullanımında dahi; yani hekim tavsiyesi ve eczacı danışmanlığında satılması zorunlu ürünlerde dahi, tüketicinin bilinçsiz kullanımı nedeniyle ne kadar önemli sağlık sorunları ile karşı karşıya kaldığımız hepimizin malumu iken; bu döngünün tamamen dışına çıkan ürünler bilinçsiz ilaç kullanım alışkanlıklarına neden olacak bir kültür geliştireceği gibi, temel olarak yalnızca sermayenin çıkarlarına hizmet edeceği açıktır. Bu nedenle özellikle dermokozmetikler, fitoterapi ürünleri, nütrasötikler, medikal malzemeler, ortopedi ürünleri, mamalar ve ıtriyat kalemleri başta olmak üzere kısaca ilaç dışı diyebileceğimiz tüm ürünlerin eczaneden ve hatta belirli kurallar dahilinde satılması sağlanmalı, gerekirse bu amaçla özel komisyonlar kurulmalıdır.

Değerli konuklar, vizyonumuzu geliştirmek için önümüzdeki en önemli fırsatlardan bir tanesi hiç kuşkusuz ki jenerik ilaç üretiminin ve pazar payının arttırılmasıdır. Bu alanda yaşanacak artış yalnızca halkın sağlık hakkından faydalanmasını kolaylaştırmayacak aynı zamanda oldukça önemli bir diğer mesele olan akılcı ilaç kullanımına destek sunacaktır. Akılcı ilaç kullanımı elbetteki yalnızca ve basitçe ucuz ilaç kullanımı değildir ancak hepinizin malumu olduğu üzere bireysel ve toplumsal düzeylerde uygun maliyetli tedaviye ulaşma kanallarının çoğaltılması ülke ekonomisine sağlayacağı katkılar bir yana, ilaçta Ar-Ge çalışmalarına ivme kazandıracak böylelikle niceliksel olarak marjinal kabul edilen, ancak önümüzdeki dönemde yaygınlaşacağı tahmin edilen hastalıklara karşı yeni ve etkin tedavi yöntemleri geliştirilebilecektir.

Abdullah Özyiğit

İlacın doğru dozda, doğru zamanda ve en uygun maliyetli yöntemle kullanılması demek olan akılcı ilaç kullanımı politikalarını geliştirmek için jenerik üretimi ve tüketimi arttırılmalı ve desteklenmelidir. Jenerik İlaç Birliği (GPHA) verilerine göre tüketiciler jenerik ilaçları kullanarak yüzde 30 ila 80 arasında tasarruf sağlayabilmektedir. Bugün yaklaşık 60 milyar dolara ulaşmış olan jenerik ilaç pazarında, önümüzdeki 5 yıl içerisinde büyümenin iki katı düzeylerde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. Türkiye uluslar arası ölçekte yaşanan bu gelişmelerden en olumlu şekilde etkilenmek için kendi yerli ilaç üretim sanayini desteklemeli aynı zamanda jenerik ilaç üretiminin pazar payını arttırmalıdır.

1950'lerden itibaren hız kazanmaya başlayan serbest eczacılık uygulamaları eczacılığı bağımsız bir meslek haline dönüştürmüş ve o tarihten sonra serbest eczanelerin sayısı tüm dünyada katlanarak çoğalmıştır. Ancak aynı dönemde gelişmeye başlayan ilaç endüstrisi eczacının geleneksel rollerinin de azalmasına neden olmuştur. Bu dönemi takiben öncelikle ABD olmak üzere tüm dünyada gelişme-

ye başlayan klinik eczacılık uygulamaları eczacıyı hastalığın tedavisinde kaçınılmaz bir ürün olan ilacın doğru ve optimal kullanılmasını sağlayan, bu uzmanlığa sahip, bu nedenlerle de sağlık ekibinin önemli bir üyesi haline getirmiştir. Türkiye farmasötik bakım ve klinik eczacılık açısından dünyada oldukça erken dönemlerde başlayan gelişmeleri ancak yeni yeni takip edebilmektedir. Bu nedenle eczacılık eğitimimizin ve pratiğimizin bu yönde güncellenmesi oldukça önemlidir.

Ancak diğer yandan eczacılarımız eğitim sonrası kendilerini farmasötik bakım ve hasta odaklı eczacılık alanında geliştirmek için daha fazla çaba harcamalıdır. Bizler Türk Eczacıları Birliği Eczacılık Akademisi aracılığıyla ve bölge Eczacı Odalarımız vasıtasıyla bu alanda meslek içi eğitimler vermeye ve dahası bu eğitimleri yaygınlaştırma gayretindeyiz. Öncelikle halkımızın sağlığını korumaya katkı sağlayacak bu uygulamaları geliştirmek ve derinleştirmek için daha fazla el ele vermeli ve işbirliği kanallarını açık tutmalıyız. Eczacılarımız bu sürecin önemli bir parçası olan hasta takibine olanak sağlayan ve dahası ilaçların istenmeyen etkilerini ortadan kaldırmaya büyük bir hizmet sunacak farmakovijilansın, önemli bir ayağı olan geri bildirim formlarını doldurmaya ve ilgili birimlere ulaştırmaya daha fazla özen göstermelidir. Bu sürecin bir diğer önemli ayağında ise halkımızın ilacın istenmeyen yada beklenmeyen etkileri konusunda eczacıyı bilgilendirmesi konusunda farkındalık yaratılmasıdır ki; bunu hep birlikte başaracağız.

TEB Merkez Heyeti Üyeleri organlarını bağışladı.

Bizler inançla ve kararlılıkla bilimsel bilgiye sahip çıkmalıyız ve bize düşen en önemli sorumluluğun çocuklarımıza özgürce sorular sorabilecekleri ve sorularına özgürce yanıtlar bulabilecekleri bir ülke ve dünya bırakmak olduğunu unutmamalıyız. Bu amaca giden yolda unutmamalıyız ki, bilginin yalnızca tüketicisi değil üreticisi olmak, bilgiyi paylaşmak ve aktarmak çok önemlidir. Bizler burada özgürce sorular sormak, çözümleri bugünden kuramasak da doğru soruları sormak ve bilgilerimizi paylaşmak için buradayız. Umarım Farmavizyon Eczacılık Fuarı bu amaca en olumlu biçimde hizmet eder."

Açılışta bir konuşma yapan Tüm Eczacı Kooperatifleri Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Başkanı Ecz. Abdullah Özyiğit ise, misyonlarının "ortak kooperatiflerimizin ve üyesi eczacılarımızın gelişmesine katkıda bulunmak" olduğunu belirterek, TEB ile bu misyonu paylaştıklarını belirtti. Farmavizyon Eczacılık Fuarı'nın ana amacının dünyada ve Türkiye'de eczacılık sektörüne yönelik tüm hareket ve gelişmeleri takip etmek; ilaç ve eczacılık konularındaki yeni ürün, proje ve etkinlikleri sektörün tüm bileşenleri ile buluşturmak; üye eczacılarımızın mesleki gelişimine katkıda bulunmak olduğunun altını çizerek, "TEKB ve TEB olarak, sektörde büyük bir boşluğu dolduran ve her yıl binlerce kişinin katıldığı bu önemli organizasyonu gerçekleştirirken; sadece ticari bir fuar düzenlemeyi değil, içinde yer aldığımız sağlık alanının etik değerlerine sahip çıkan anlayışı

ve bu doğrultudaki değerleri önde tutan katılımcıları bir araya getirmeyi ve tanıtabilmeyi amaçladık. Umarım bugün bu fuar bütün bu amaçlara en iyi şekilde hizmet eder" dedi.

Avrupa Eczacı Kooperatifleri Topluluğu (SECOF) Başkanı Vittorio Botti Farmavizyon Eczacılık Fuarı'na katılarak bir konuşma yaptı. Vittorio Botti yaptığı konuşmada; TEKB'nin sağgörüyle, yıllar önce SECOF'a katılarak, bazı mücadelelerin ulusal olarak yönetilemeyeceğini, fakat uluslar üstü bir katılımın gerekliliğini gördüğünü, gelecek kendini tehlike ve zorluklarla gösteriyor olsa da, serbest eczanelerin buna karşı, dağıtım örgütlerinin omuzlarında, sadece birlik ve bağlılık içinde karşı koyabileceklerini söyledi. Eczacılık dünyasının ve özellikle ilaç dağıtımı ile ilgili olarak ise, Avrupa ve Türkiye'de özel sektöre ait büyük şirketler bulunsa da, dağıtımcı firmaların %70'inin eczacılara ait olduğunu, bunun korunması gereken ve bazı çok ulusların büyük gücü karşısında, savunmamız gereken bir güç olduğunun da altını çizdi. Botti ayrıca, eczacıların sahip olduğu dağıtım firmalarının ilk hedefinin, serbest eczacılığı, özellikle mülkiyet kapsamında güncel görüntüyü değiştirmek üzere gelmekte olan saldırılardan, topluluk seviyesinde savunmak olması gerektiğini ifade etti.

Fuara katılan AKP İstanbul Milletvekili Mehmet Domaç, AKP Malatya Milletvekili Öznur Çalık ve Sacit Yıldız, 6197 sayılı yasada yapılması planlanan değişikliğin en kısa sürede tamamlanması için bakana baskı yapacaklarının sözünü verdiler. Sektörün sorunlarını çok iyi bildiklerini belirten vekiller, reçetesiz ilacın de eczaneler dışına çıkmaması için çaba sarf ettiklerini belirttiler. Öte yandan CHP İstanbul Milletvekili İbrahim Yiğit de, fuarın herkesin istediği amaçları gerçekleştirmesi temennisinde bulunarak, "Ülkemizin üretmeye ihtiyacı var. bu yönde hep birlikte adımlar atmalıyız" şeklinde konuştu.

Panel ve Sunumlar Çok Beğenildi

TEB Merkez Heyeti Üyesi Ecz. Deniz İçer ve IMS, EMEA Bölgesi Veri Kaynakları Direktörü Drs. Robert Broeksema (IMS) 'in konuşmacı olarak katıldığı "Eczacılık Nereye Gidiyor? Türkiye ve Avrupa Perspektifi" konulu panelde, Ecz. Deniz İçer; dünden yarına Türkiye ve Avrupa'da eczacılık sektörünün gelişimi, yeni dağıtım stratejileri ve yaklaşımlar, reçeteli ve reçetesiz ürünlerin ulaştırılmasında son nokta olan eczanelerin yaşadığı değişimler gibi önemli konularda bilgi verdi.

İçer sunumunda,

- Staj süresinin 1 yıla çıkarılması,
- Serbest eczacılık yapacaklara board sınavı uygulanması,

- Meslek içi sürekli eğitim zorunlu hale getirilmesi,
- Eğitimleri zamanında gerçekleştirmeyenlerin eczacılık yapması geçici olarak durdurulması,
- Üye devletlerin kurduğu Farmasötik Eğitim Komitelerinin çalışmalarının yakından izlenmesi,
- Türkiye'de eczacılık yapacakları sistem hakkında eğitecek bir Bilgilendirme Merkezi kurulması,
- Eczacıların mesleki ceza durumunun Türk Eczacıları Birliği'nden sorulması

Bunların yanı sıra, Türkiye'de Uzmanlık Tüzüğü ile eczacıların ellerinden alınan uzmanlık haklarının Avrupa'daki örnekler değerlendirilerek yeniden düzenlenmesinin gerekliliği,

85/432/EEC ve 85/433/EEC Direktiflerinin koşullarını yerine getirmek için;

- Sağlık Bakanlığı'nın
- Türk Eczacıları Birliği'nin ve
- Yüksek Öğrenim Kurumu'nun etkin ve koordineli bir biçimde çalışmasının gerektiğini belirtti.

Öte yandan, Sağlık Bakanlığı İlaç ve EczacılıkGM/ Danışman Dr. İbrahim Nayır ve TEB II. Başkanı Ecz. Şevket Kaya'nın konuşmacı olarak katıldığı "İlaç Takip Sistemi" başlıklı bilgilendirme sunumunda; İlaç Takip Sisteminin, ilaçların üzerine konulacak ikinci bir tanımlayıcı ve bu tanımlayıcının içerdiği bilgilerin sistemin merkezine yapacağı bildirimlerle çalışan, sahteciliği önlemek amacıyla kurulan bir sistem olduğu belirtildi. Eczacıların, bu sistemle birlikte yazılım kullanmalarının mutlaka gerektiği ve öncelikle eczacıları koruyan iki yıllık bir geçiş süreciyle sistemin faaliyete geçeceği bildirildi.

Renkli görüntülerin sahne olduğu Farmavizyon Eczacılık Fuarı, bir sonraki yıl yeniden ve daha gelişmiş bir biçimde düzenlenmek ümidiyle sona erdi.

Öğrenci Platformu